Ἑλληνικὴ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὰς Στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἀπέναντι τῆς πύλης τοῦ Ἀδριανοῦ. **Κήρυγμα** τοῦ Εὐαγγελίου κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἀπὸ τῆς 10 μέχρι τῆς 11 π. μ. Ἀπὸ δὲ τῆς 3 μέχρι τῆς 4 μ. μ. Ἑρμηνεία τῆς Γραφῆς. Συμπροσευχὴ δὲ ἀπὸ 6—7 τὸ ἑσπέρας ἑκάστης μὲν Πέμπτης ἑλληνιστί, ἀπὸ τῆς 7—8 ἑκάστης δὲ Κυριακῆς ἀγγλιστί. 12

Κήρυγμα. Εἰς τὸ μεσαῖον πάτωμα τῆς οἰκίας τοῦ κ. Λάνδερερ, παραπλεύρως τῆς Ἀκαδημίας, ὅπου ὁ κ. Δ. Ζ. Σακελλάριος κατοικεῖ κηρύσσεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἀπὸ τὰς 9—10 π.μ. καὶ ἀπὸ τὰς 4—5 μ. μ. Τὴν δὲ Τετάρτην τὸ ἑσπέρας ἀπὸ τὰς 7—8. Ἡ εἴσοδος ἐλευθέρα. 14

Τὸ ἀντικείμενον τῆς αὔριον:

«Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἀπροσεξίας».

ΕΛΛΗΝΟ-ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΕΙΟΝ
Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΥ.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Παιδαγωγείου γνωστοποιεῖ ὅτι, παραιτηθέντος τοῦ δραστηρίου καὶ ἀόκνου κ. Γ. Ζαδὲ, καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς, ἀντεκατέστη οὗτος διὰ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ν. Κοντοπούλου, γνωστοῦ τοῖς πᾶσι διά τε τὰς ἐμβριθεῖς γνώσεις, τὰ συγγράμματα καὶ τὸν μειλίχιον αὐτοῦ χαρακτῆρα.

Δέχεται δὲ καὶ ἐξωτερικοὺς μαθητὰς, διημερεύοντας ἐν τῷ Παιδαγωγείῳ. [16δ—γ΄.]

Ρ. ΦΑΡΑΤΖΗΣ
Ὀδοντοϊατρός.

Ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Συντάγματος, ἀπέναντι τῶν ἀνακτόρων παραπλεύρως τοῦ ξενοδοχείου τῆς Ἀγγλίας οἰκίᾳ Ράλλη

ΕΝΘΕΣΙΣ ΟΔΟΝΤΩΝ

Ὀδοντοστοιχίαι καὶ ὀδόντες ἁπλοῖ ἄνευ ἀγκυλῶν καὶ ἄνευ ἐλατηρίων.

Προθετικαὶ σκευασίαι διὰ τὸν οὐρανίσκον.

Ὀδόντες ἐπὶ τῶν ῥιζῶν στηριζόμενοι.

Καθαρισμὸς τῶν ὀδόντων καὶ ἀφαίρεσις τοῦ ταρτάρου.

Ἔμφραξις τῶν σεσηπότων ὀδόντων διὰ διαφόρων οὐσιῶν διὰ τοῦ καλλίστου καὶ ταχυτάτου τῶν μέσων τῆς ὀδοντοϊατρικῆς.

Τιμαὶ μέτριαι. [17κε—6΄]

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟΝ ΚΑΙ ΑΛΕΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ
Η ΑΦΘΟΝΙΑ
ΑΝΤ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὸ ἀλευροπωλεῖον τοῦτο κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς καὶ παραπλεύρως τοῦ Δημαρχικοῦ καταστήματος κατασκευάζεται ἄρτος Α΄. ποιότητος Σεμιγδαλίτης καὶ ἄλευρα πάσης ποιότητος, πάσταις καὶ ἅπαντα τὰ διὰ τὰς οἰκίας χρειώδη. Ὅθεν οἱ προσερχόμενοι θέλουσιν μένει εὐχαριστημένοι ἀπό τε τὴν τιμὴν καὶ **ποιότητα.** [19ι——α΄]

Α. ΜΠΡΕΛΗΣ
ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ
CHIRURGIEN DENDISTE

Ὁδὸς Νίκης ὄπισθεν τοῦ παρὰ τῇ ἀγγλ. ἐκκλησίᾳ ἀγαλματοποιείου

Θεραπεύει τὰ νοσήματα τῶν οὔλων καὶ τῶν ὀδόντων καὶ πᾶν τὸ ἀφορῶν τὸν κλάδον του. Κατασκευάζει τεχνητοὺς ὀδόντας καθ' ἅπαντα τὰ συστήματα, ἐγγυώμενος περὶ τῆς ἀρίστης αὐτῶν ἐφαρμογῆς καὶ στερεότητος. Δέχεται καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 9 π. μ. μέχρι τῆς 4 μ. μ. 6

ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΕΙΟΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΑΙΓΙΝΗΤΟΥ
3 — Ὁδὸς Κολοκοτρώνη — 3

Ἐκομίσθησαν καὶ πωλοῦνται συγκαταβατικῶς πάντα τὰ φυσικὰ καὶ χημικὰ προϊόντα. Πρὸς τούτοις, **Ἐγκόλπια** ἰατρικά. **Μητροσκόπια, Κολεοσκόπια, Στηθοσκόπια, Θερμόμετρα** ἰατρικά, **Ἐγχυτήρια** τοῦ Πραβάζ, **Σικυοσχάσται, Καυτηριοφόρα, Βελόναι** χειρουργικαί, **Καθετῆρες** No 1—12, **Μητρεγχύται, Ψυχαστῆρες, Πεσσοί, Σωλῆνες** ἐλαστικοί, **Κλύσματα** διὰ πᾶσαν σχῆσιν, **Θερμόμετρα** λουτρῶν, **Θηλαὶ** μαστῶν ἐλαστικαί, **Θήλαστρα, Γαλακτουλκοὶ** ὑέλινοι καὶ ἐλαστικοί, **Ὀμφαλεοΐδεσμοι, Κηλεπίδεσμοι** καὶ **ἀνα-ζῶστροι, Κύσται** διὰ πάγον, **Προσκεφάλαια** ἐλαστικά, **Περικνημίδες** καὶ **ζῶναι** ἐλαστικαί, **Οὐροδόχοι** ἐλαστικοί, **Ζυγοί,** σταθμά, **κοχλιάρια** καὶ **σπάθαι** ὀστεῖνα. 8

ΩΡΟΛΟΓΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΑΙΟΛΟΥ 96 **Π. ΨΙΜΙΚΑΚΗ** ΟΔΟΣ ΑΙΟΛΟΥ 96

Διὰ τοῦ τελευταίου ἐξ Εὐρώπης ἀτμοπλοίου, ἐκομίσθησαν εἰς τὸ ῥηθὲν κατάστημα, διάφορα εἴδη ὡρολογίων τοῦ κόλπου, τραπέζης καὶ τοίχου ὡς καὶ ἐγερτήρια, εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς, ἤτοι:

Χρυσᾶ τοῦ κόλπου παντὸς εἴδους ἀπὸ δρ. 60 καὶ ἄνω. Ἀργυρᾶ ἐπίσης παντὸς εἴδους ἀπὸ δραχ. 25 καὶ ἄνω. Τῆς τραπέζης παντὸς εἴδους ἀπὸ δρ. 60 καὶ ἄνω. Τοῦ τοίχου παντὸς εἴδους ἀπὸ δραχ. 15 καὶ ἄνω. Τοῦ τοίχου κοῦκους ἀπὸ δραχ. 25 καὶ ἄνω. Ἐγερτήρια παντὸς εἴδους ἀπὸ δραχ. 12 καὶ ἄνω.

Γνωστοποιοῦμεν τοῖς καταναλωταῖς χάρτου, ὅτι ἡ ἀποκλειστικὴ ἐν Ἀθήναις πώλησις χάρτου πάσης ποιότητος τοῦ ἐργοστασίου σου ἀνετέθη ἀπὸ σήμερον εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Ἀνέστην Κωνσταντινίδην «**Καταστήματα ὁ Κοραῆς**». Τοῦτο εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Β. Σ. Βαρουξάκης

Ὁ κύριος **Λεοπόλδος** [illegible] ἰδιοκτήτης καὶ διευθυντὴς τοῦ γνωστοῦ καὶ τόσον ἐπαξίως «ΤΗ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ» ἀφιερωμένου ἐπιπλοπωλείου γνωστοποιεῖ εἰς τὴν πολυάριθμον καὶ ἐκλεκτὴν αὐτοῦ πελατείαν, ὅτι ἐπιθυμῶν νὰ εὐχαριστῇ καθ' ὅλα τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς, μετεκαλέσατο ἐξ Εὐρώπης καὶ προσέλαβε εἰς τὸ κατάστημά του τέσσαρας ἔτι ἐπιτηδειοτάτους ἐπιπλοστρώτας. Ἐκόμισε δὲ καὶ πλουσιωτάτην συλλογὴν ὑφασμάτων πρὸς ἐπίστρωσιν ἐπίπλων καὶ πλείστους ὅσους σκελετοὺς τοιούτων, τῶν τελευταίων συρμῶν. Οἱ ἐπιθυμοῦντες, θὰ εὕρωσιν ἐν τῷ Καταστήματί του καὶ καθέκλας ψαθοπλέκτους εἰς τιμὰς ἐκτάκτως συγκαταβατικάς. [1η—γ΄]

ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΑ ΒΙΕΝΝΑΙΑ
ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ

Ἀρίστης ποιότητος καὶ νέου τελειοτάτου συστήματος πωλοῦνται εἰς λίαν συγκαταβατικὰς τιμὰς παρὰ τῷ καταστήματι τοῦ κ. Ἀριστ. Δ. Παππᾶ.

Ὁδὸς Καπνικαρέας.

ΟΙΝΟΣ ΡΗΤΙΝΙΤΗΣ
1 δρ. ἡ μπότζα — ἡ ὀκᾶ λεπ. 50

ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΩΝ ἀπέναντι τῆς βρύσεως Λέκα.

Ὁ ἰατρὸς **Σ. Ροτόλυμος** δέχεται ἐπισκέψεις ἀσθενῶν καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 8—10 ὥρας π. μ. Μετὰ τὰς κλασσικὰς σπουδὰς τῆς ἰατρικῆς ἀσχοληθεὶς εἰδικώτερον ἐπὶ τετραετίαν (ἐν Παρισίοις) περὶ τὰ ἀφροδίσια πάθη, δέχεται κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ ἀσθενεῖς πάσχοντας ἐκ τῶν νοσημάτων τούτων.

Ἐξέτασις γυναικῶν πασχουσῶν ἐκ νοσημάτων τῶν γεννητικῶν ὀργάνων γίνεται καθ' ἑκάστην **δωρεὰν** ἀπὸ τῆς 2-4 ὥρας.

Παρὰ τῇ ὁδῷ Πραξιτέλους ἀριθ. 16 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Λίβερτ, ἄνωθι τοῦ γερμανικοῦ ἀρτοπωλείου καὶ ἀντικρὺ τῶν ἁγίων Θεοδώρων.

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κολοκοτρώνη κατάστημα τοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Ἀλεβυζάκη πωλοῦνται καὶ ἐνοικιάζονται κλειδοκύμβαλα καὶ φισαρμόνικαι, παρεχομένης πάσης εὐκολίας εἰς τοὺς προσερχομένους.

Ν. ΚΑΡΑΠΑΤΕΑΣ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

Ὁ φιλόκαλος γνωστὸς ἐμπορορράπτης **Ν. Καραπατέας** ἐφοδιάσας (τὸ ἀπέναντι τῆς πρώην Ὡραίας Ἑλλάδος καὶ ἄνωθεν τοῦ φαρμακείου τοῦ κ. Γ. Λεώνη κείμενον κατάστημά του) μὲ διάφορα ὑφάσματα haute nouveauté τσόχας καὶ κασμίρια ἐν γένει ἀρίστης ποιότητος καὶ γούστου, ὑπόσχεται τοῖς προσερχομένοις ἐξαίρετον ἐφαρμογὴν καὶ εὐθηνίαν εἰς τὰς τιμάς.

Ὅθεν ἂς σπεύσωσιν οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν κομψότητα στερεότητα καὶ εὐθηνίαν τῶν ἐνδυμάτων.

Ἐπὶ τῆς εἰσόδου κρέμεται παμμεγέθης ψαλὶς ὡς διακριτικὸν σημεῖον.

ΤΙΛΙΟ (Ἄνθη Φιλύρας)
Χονδρικῶς εἰς τὸ Φαρμακεμπορεῖον ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ἀρ. **90.** Ὁδὸς Ἑρμοῦ Ἀρ. **90.**

ΤΙΛΙΟ ΧΟΝΔΙΚΩΣ

ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ο ΗΛΙΟΣ

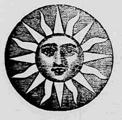

THE SUN FIRE OFFICE

Ἱδρυθεῖσα ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸ ἔτος

1710

Ἡ ἑταιρία αὕτη ἀσφαλίζει σχεδὸν πᾶν εἶδος ἰδιοκτησίας εἰς τὰ τρεχούμενα ἀσφάλιστρα.

Τὸ ἀσφαλισθὲν ποσὸν κατὰ τὸ 1879 συμποσοῦται εἰς λίρας ἀγγλικὰς 262,492,461.

Πᾶσα ἀπαίτησις κατὰ τῆς ἑταιρίας ἱκανοποιεῖται ἐνταῦθα διὰ τοῦ πράκτορος πληρώματος ἀκριβῶς καὶ προθύμως.

Ἡ ἑταιρία ἀναγνωρίζει τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

Ἡ ἑταιρία δέχεται πενταετεῖς ἀσφαλείας προκαταβαλλομένων ἀσφαλίστρων τεσσάρων ἐτῶν.

Κυρ-ακῷ καὶ Σία ἐν Πειραιεῖ.
Δ. Ἀγγελοπούλῳ ἐν Πάτραις.
Γαβριὴλ Μακρῆς ἐν Ζακύνθῳ.
Ι. Ε. ΜΑΣΣΩΝ Πράκτωρ ἐν Ἀθήναις.

Σημ. Τὰ Συμβόλαια τῆς Ἑταιρίας ταύτης δέχεται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Ὁδὸς Αἰόλου Ἀριθ. **71.**

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου ἡ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Μουσαίου οἰκία τῶν κ.κ. Σ. Μανιτάκη καὶ Ν. Δαμασκηνοῦ (πρώην Παρῆς Κυπριάδου) περιέχουσα 7 δωμάτια εὐρυχωρότατα, 1 μεγάλην αἴθουσαν, 2 μεγαλοπρεπεῖς εἰσόδους ἐπὶ τῶν ἄνω ὁδῶν, μαγειρεῖον μετὰ μηχανῆς μηχανικοὺς ἀποπάτους πλυσταρεῖα, λουτῆρας, ἀποθήκην καὶ ὑπόγειον (καβὲ) οἴνων, ἄφθονον ὕδωρ πηγαῖον καὶ φρεατιαῖον κτλ. κτλ. Ἡ οἰκία αὕτη εἶναι λίαν κατάλληλος διὰ ξενοδοχεῖον καὶ ἐμπορικὸν κατάστημα, ὑπῆρξε δὲ ὡς τοιαύτη ὑπὸ τοὺς κ.κ. Βερριὲρ καὶ Λευκαδίτην.

Ἡ Διεύθυνσις εἰς τὸν κ. Ν. Δαμασκηνὸν, δικηγόρον.

ΚΑΠΝΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΙΓΑΡΕΤΩΝ — ΑΡΓΙΛΕΔΕΣ ΝΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Π. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΥ

Ὑπὸ τὴν οἰκίαν **Σπ. Λάμπρου** πρώην **Μπαλάνου.**

30—ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ—**30**

Τὸ ῥηθὲν Καπνεμπορικὸν Κατάστημα ἐκόμισεν ἐσχάτως ἐκ τῶν τελειοτέρων Ἐργοστασίων τῆς Εὐρώπης, ΠΙΠΑΣ ἐξ ἠλέκτρου κιτρίνου καὶ μέλανος καὶ ἐκ Σιπίου. ΚΑΠΝΟΘΗΚΑΣ ἐλαστικὰς καὶ ἐκ δέρματος. ΤΣΙΓΑΡΟΘΗΚΑΣ· πρὸς δὲ μεγάλην συλλογὴν ΠΟΥΡΩΝ ΑΒΑΝΗΣ διαφόρων ποιοτήτων.

Τιμαὶ λίαν μέτριαι.

ΤΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ

=« ΠΛΑΣΤΙΓΓΕΣ »=

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ — CONSTATIN KAKAVOULIS

ΑΓΓΛΙΚΑΙ

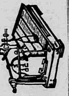

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ Σιδηροδρόμου.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΛΑΣΤΙΓΓΩΝ

Τὸ παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου κείμενον ἐργοστάσιον τοῦτο πλαστίγγων ἔλαβε ἐσχάτως διακεκριμένην θέσιν ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ τῆς ἐν Πειραιεῖ βιομηχανίας διά τε τὴν στερεότητα καὶ ἀκρίβειαν τῶν ἐν αὐτῷ κατασκευαζομένων πλαστίγγων.

Ἰδιαιτέρως ζητήσατε τὴν μόνον ἐν αὐτῷ κατασκευαζομένην ἀγγλικὴν πλάστιγγα.

ΚΟΙΝΑΙ

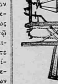

PIRÉE
près de la gare du Chemin de fer.

=« ΠΛΑΣΤΙΓΓΕΣ »=

Τυπογραφεῖον «ΝΕΑΙ ΙΔΕΑΙ».

ΓΡΑΦΕΙΟΝ 26—Ὁδὸς Σοφοκλέους—26.

ΝΕΑΙ ΙΔΕΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ 26—Ὁδὸς Σοφοκλέους—26

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 5

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐν Ἀθήναις ἐτησία	Δραχ. ν. 12
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	» » 16
Ἐν τῇ Τουρκίᾳ	Λ. Τουρ. 1
Ἐν τῷ λοιπῷ ἐξωτερικῷ	Φράγκα 25

ΕΤΟΣ Α΄.—Ἀριθμὸς 1092

ΑΘΗΝΗΣΙ, — 23 Νοεμβρίου 1881 — ΔΕΥΤΕΡΑ

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΙΣ

Δι' ἕκαστον στίχον	Λ. 50
Διαρκεῖς ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπήν.	

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.
Αἱ πληρωμαὶ γίνονται ἐν Ἀθήναις.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΚΩΝ]ΠΟΛΙΣ, 3 Δεκεμβρίου. — Ἐπιβεβαιοῦται ἡ εἴδησις ὅτι ἡ Πύλη διέταξε νὰ κλείσωσι τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑλληνικὸν ταχυδρομεῖον.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ, αὐθημερόν. — Ἐπειδὴ ἐν τῷ βασιλικῷ λόγῳ τῷ ἐκφωνηθέντι ἐν τῇ βουλῇ ὑπῆρχέ τι προσβάλλον τὴν Αὐστρίαν ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ αὐστριακὸς πρέσβυς ἔλαβε διαταγὴν νὰ διακόψῃ πᾶσαν προσωπικὴν σχέσιν μετὰ τῆς ῥουμουνικῆς κυβερνήσεως μέχρι νεωτέρας διαταγῆς.

HAVAS

Δὲν παρέρχεται ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ προστίθεται ἓν περιπλέον ξετίναγμα εἰς τὴν ἱδρυθεῖσαν ἐν Ἀθήναις αὐταρχικὴν ἐξουσίαν. Ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι μέχρι τινὸς ἀμφέβαλλον, ἐλέγχοντες ἡμᾶς ἐπὶ τῷ καθορισμῷ τοῦ κέντρου τῆς αὐταρχικῆς ἐξουσίας, ἤδη ἔστρεψαν τὴν πρῶραν κατὰ μέτωπον αὐτῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ συντομωτέρα γραμμὴ εἶναι ἡ εὐθυτέρα καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους θέλει αὕτη εὑρεθῇ, ἐὰν ἀκόμη δὲν εὑρέθη. Τὸ σημαντικώτερον δὲ ὅτι θέλει βαδίσει ἐπ' αὐτῆς ἡ μεγάλη πλειοψηφία, ἂν ὄχι ἡ παμψηφία, τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἐὰν ἀπὸ τῆς γενικῆς ταύτης ἀρχῆς μεταβῶμεν εἰς τὰ καθέκαστα, τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ὑπερτάτην σοφίαν τῆς ἐνεστώσης πρακτικῆς, ἥτις εἰς τὰς παραμονὰς ἔτι τοῦ ναυαγίου δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ κάμῃ γενναίαν τοῦ φορτίου της χύσιν. Τὸ πλέον ἐκτεθειμένον φορτίον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς τὸ κατάστρωμα τῆς πολιτικῆς νηός. Ὁ κ. Κουμουνδοῦρος εἶναι ἐξαπλωμένος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ μεταρρίπτει τὸ πλοῖον ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων. Τί περιμένει τις διατηρῶν τοιοῦτον φορτίον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος; Τὸ ἐξήγαγεν ἡ κοινὴ γνώμη ἐκ τῆς κρύπτης αὐτοῦ, τὸ ἀνατέμνει καθ' ἑκάστην, τὸ σφραγίζει δι' ἀκαταπαύστων στιγματισμῶν, καὶ δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ ἡ ἐθνικὴ ἀγανάκτησις, ὅπως δώσῃ τὸ σύνθημα τῆς ἐρχομένης πολιτικῆς τρικυμίας. Καὶ πλοίαρχος δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ πλοίου! Περιμένετε λοιπὸν τὸ ταχὺ ἐπὶ τῶν προτεταγμένων ὑφάλων προσάραγμα τῆς πολιτικῆς νηός.

Αὐτὸ ἀποδεικνύει πάντοτε πόσον τυφλὴ εἶναι ἡ αὐταρχικὴ ἐξουσία. Δὲν ἐννοεῖ παρὰ τῆς ἐπιούσης τοὺς καρπούς. Ἡ προτεραία εἶναι διὰ τὴν αὐταρχικὴν ἐξουσίαν βιβλίον κλειστόν, ἡ δὲ σήμερον εἶναι κραιπάλη καὶ ἀπόλαυσις. Θὰ μᾶς εἴπῃ τις, γράφετε ἐν θεωρίᾳ καὶ ἐν παραβολῇ. Εἶναι ἡ μόνη γλῶσσα, τὴν ὁποίαν ἐννοοῦν οἱ Λαοί, διότι ὁμιλεῖ εἰς τὴν καρδίαν. Δείξατε εἰς τὸν Λαὸν γεγυμνωμένα τὰ ὀστᾶ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, καὶ θέλει σᾶς εἰπεῖ, ὅτι δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τοῦ τελευταίου θνητοῦ τὰ ὀστᾶ. Τὸ πᾶν εἶναι ν' ἀφαιρεθῇ ἡ ἐξωτερικὴ αἴγλη· καὶ ἀφαιρεῖται. Τὸ πᾶν εἶναι ν' ἀφαιρεθῇ τὸ χρῆμα καὶ τὸ ὕφασμα· καὶ ἀφαιροῦνται. Τὸ πᾶν εἶναι νὰ φανῇ γυμνὴ ἡ ἀλήθεια· καὶ θὰ φανῇ. Καὶ ὅταν φανῇ, τότε θ' ἀρχίσῃ ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἁμαρτιῶν, μὲ τὰς ὁποίας κατεβάρυνεν ἡ αὐταρχικὴ ἐξουσία τὸ ὑψηλὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέλλον.

Παρῆλθεν ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄρχοντες τῶν Λαῶν ἦσαν ποιμένες λογικῶν προβάτων. Οἱ ποιμένες συνεπλήρωσαν τὴν περίοδον αὐτῶν, καὶ δὲν μένουν παρὰ ἐντολοδόχοι, οἱ ὁποῖοι, ἐὰν ἦναι παραβάται τῆς ἐθνικῆς ἐντολῆς, συντρίβονται καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ποδοπατοῦνται. Τὸ ἐθνικὸν λοιπὸν δικαστήριον ἤρχισεν ἤδη τὴν ἀνάκρισιν αὐτοῦ, οἱ μάρτυρες ἐξετάζονται, οἱ ῥήτορες ὁμιλοῦν, οἱ κριταὶ διασκέπτονται καὶ ἡ ὁριστικὴ ἐτυμηγορία εἶναι ἐπὶ θύραις.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΙΤΑΛΙΑΣ

Ὁ ἐν Ἰταλίᾳ ἰδιαίτερος ἀνταποκριτής μας ἐπιστέλλει ἡμῖν ἐκ Κέτης ἀπὸ 16)28 Νοεμβρίου.

Οὐδὲ θὰ πειραθῶ νὰ μεταδώσω ὑμῖν πολιτικήν τινα ἐντεῦθεν εἴδησιν· ὁ κυκεὼν τῶν κομμάτων διατελεῖ ὁ αὐτός· αἱ συζητήσεις ἐν τῇ βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων βαίνουσι χαλαρώταται, μὴ κατορθουμένης ἐνίοτε ἀπαρτίας· ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἐπίκειται ἡ συζήτησις τοῦ νέου ἐκλογικοῦ νόμου· ἡ προσχώρησις τοῦ **Minghetti** παρὰ τὸν **Deprettis** καθίσταται ὁσημέραι πιθανωτέρα . . . ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι κινδυνεύω νὰ διαψεύσω τοὺς πρώτους μου λόγους.

Ὁ τηλέγραφος θ' ἀνήγγειλεν ἤδη ἡμῖν τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεξεν ὁ πρωθυπουργὸς κ. Δεπρέτης ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ. Σικελός τις, ὃν ἕνεκεν τῆς προηγουμένης διαγωγῆς του ἐβάρυνεν ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις, εἶχε ζητήσει ἐπανειλημμένως, ἀλλ' ἀνωφελῶς, ἀκρόασιν παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἵνα παρ' αὐτοῦ τύχῃ τῆς ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ τῆς ἀτιμωτικῆς ἐπιτηρήσεως· ἀπελπισθεὶς ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἀπὸ τοῦ τῶν θεωρείων βουλευτηρίου ἐξεσφενδόνισε κατὰ τοῦ κ. Δεπρέτης πολύκροτον, ὅπερ ἂν ἐτύγχανεν αὐτοῦ θὰ τὸν ἐφόνευεν· εὐτυχῶς οὐδὲν τὸ δυσάρεστον συνέβη, ὁ δὲ ἀποπειραθεὶς τοῦ κακουργήματος συνελήφθη.

Τὸ δεύτερον ἤδη ἐντὸς ἑνὸς ἐνιαυτοῦ ἡ ἰταλικὴ βουλὴ πάσχει τοιαύτην προσβολήν· ἡ πρώτη ἀπετείνετο πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, πρὸς τὴν Ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν· ἡ δευτέρα πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Λέγεται ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κ. Ζαναρδέλλης, ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται εἰς διαρρυθμίσεις τινὰς τοῦ ποινικοῦ κώδηκος, θὰ συντάξῃ καὶ νόμον ἀφορῶντα τὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα, ὅστις ἐν τῷ σήμερον ἰσχύοντι ποινικῷ κώδηκι ἐλλείπει.

Οἱ Ἰταλοὶ δημοκρατικοὶ ἀποτείνουσιν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ λόγους ἐλπίδων πρὸς τοὺς ἐξεγειρομένους κατὰ τοῦ Αὐστριακοῦ ζυγοῦ Δαλμάτας καὶ Ἑρζεγοβινείους, οὓς τὰ πλάσματα καὶ οἱ μισθωτοὶ τῶν στεμματοφόρων ἀποκαλοῦσι λ η σ τ αν τ ά ρ τ α ς· σὺν αὐτοῖς καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα ἑνῶ τὴν Ἑλληνίδα φωνήν μου, εὐοιωνιζόμενος τοῖς μαχηταῖς ἐκείνοις τῆς ἐλευθερίας, ἵνα οἱ ὀλίγοι ἀλλὰ στιβαροὶ αὐτῶν βραχίονες, ἀρξάμενοι οὕτως εὐθαρσῶς τῆς καταρρίψεως τοῦ τερατοσχήμου Αὐστριακοῦ οἰκοδομήματος, εὕρωσιν ὡς τάχιστα πλείστους ἔτι ἀρωγοὺς ἐπιτελέσοντας τὸ μοιραῖον ἔργον.

Σπεύδω ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰς Ἀθήνας, αὐτόθι, ἔνθα ὁ ἐκλογικὸς πυρετὸς καταλαμβάνει τοὺς πάντας, ἐννοοῦντας, ὅτι ἐν βραχεῖ κριθήσονται τῆς πατρίδος αἱ τύχαι· κ ρ ι θ ή σ ο ν τ α ι ὄχι· διότι ἡ λέξις ὑπονοεῖ δύο τῆς παραβολῆς τὰ στοιχεῖα, οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀναλογίαν τινὰ δυνάμεων καὶ λόγων ὑπεροχῆς ἐν ἑκατέρῳ αὐτῶν· ἀλλ' ἐν τῇ ἐπικειμένῃ ἐκλογικῇ κρίσει ἐντεῦθεν μὲν τάσσεται ἡ Ἑ λ λ ά ς, ἐκεῖσε συμμορία κακούργων· εἶναι δυνατὴ ἡ κ ρ ί σ ι ς μεταξὺ τοιούτων στοιχείων; Καὶ ὅμως ἡ λέξις πρέπει νὰ μείνῃ αὐτή· τὴν ἐπιβάλλουσιν αἱ περιστάσεις· καὶ ἐνῷ τὸ ἔθνος ἐν τῇ ἐγκαρτερήσει τῆς φιλονομίας του ἑτοιμάζεται νὰ δείξῃ τὴν δύναμίν του ὑφιστάμενον ὅλην τὴν δεσμεύουσαν τὰς χεῖράς του συνταγματικὴν ἐθιμοτυπίαν, ἡ συμμορία τῶν κακούργων δὲν ἐλπίζει πλέον ἢ εἰς τὴν λέξιν ἐκείνην· ἐλπὶς τυφλῶν, μωρῶν, παραφρόνων, ἐνόχων, ἀπεγνωσμένων.

Τὰ τελευταῖα γεγονότα καὶ τὰ τερατουργήματα τῆς κυβερνώσης ἢ προδιδούσης καὶ λυμαινομένης τὴν Ἑλλάδα σπείρας οὐχὶ μόνον τὴν παροῦσαν πολιτικὴν κρίσιν προὐκάλεσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν κοινωνικὴν ἐπετάχυναν· ὅλαι αἱ συμφοραί, ἃς ἐκείνη ἐπεσώρευσεν ἐπὶ τῆς πατρίδος, τοῦτο τοὐλάχιστον ἔχουσι τὸ ἀγαθὸν ἀ-

---

68=ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ "ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ"=68

VICTOR HUGO

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ

Μετάφρασις ἐπιδιωρθωμένη

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ — ΦΑΝΤΙΝΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ — ΔΙΚΗ ΓΙΑΣΤΟΥΡΑ

Σαράντα χρόνων ἕνας ἄνθρωπος, καταλυέται. [illegible]

γούρναις, καὶ δὲν στέκεσαι εἰς τὰ νερὰ μέσα. ὅμως κ' ἐκεῖ Θέ μου νὰ φυλάγῃς! Ἤρχουνταν εἰς τὸ σπῆτι τ' βράδυ. ἑπτὰ ἡ ὥρα, κ' εὐθὺς τὴν ἔπαιρνε, τὴν τσαμένη, ὁ ὕπνος, ἀποκαμωμένη ἀπὸ τὴν κούρασι. Τὴν ἔδερνε καὶ ὁ ἄνδρας της· ξύλο! Θέ μου νὰ φυλάγῃς! **Βλασφήματα.** Ἀπέθανε δὰ καὶ ὅλα ἡ συχωρεμένη . . . Μὴν πῇς πῶς τὴν ἐχαρήκαμε αὐτὴ τὴν ζωή. Καλή, ἡ τσαμένη, ἓνα μάλαμμα· ἥσυχη· ἀπόκριαις ἤρχουνταν, καὶ μοῦτε εἰς χορὸ πήγαινε, μοῦτε τίποτα. Ἡ ἄλλαις, γύριζαν ὁλοῦθινες· Μὰ ὑστερνὴ κυριακὴ τῆς ἀπόκριαῖς, θυμοῦμαι ὅλος ὁ κόσμος ξεφάντωνε· αὐτὴ πλάγιασε εἰς ταῖς ὀκτὼ ἡ ὥρα· νὰ ξυπνήσῃ τὴν αὐγή, ἀστὴ δουλειά της. Ἂν σᾶς λέγω ἄλλο ἀπ' ἐκεῖνο ὅπου εἶνε, ρωτᾶτε καὶ μαθαίνετε. Ἀγκαλά, ἄμε κάθου γύρευε, ἀστὸ Παρίσι μέσα· ποιὸς ἔχασεν μὲ συχώρεσι, τὸ γαϊδοῦρι του, νὰ γνωρίζῃ τὸ γέρο Γιαστοῦρα! Ὅμως σοῦ εἶπα· κὺρ Βαρλούπης, ὁ μάστορής μου· ἀπ αὐτὸν κύτταξε. Αὐτὸ ξεύρω, καὶ αὐτὸ λέγω· ἄλλο ἀπ' αὐτό, τί γυρεύουν ἀπὸ μένα, δὲν ξεύρω τίποτα.

Ὁ κατηγορούμενος ἐσιώπησε, καὶ ἔμεινεν ὄρθιος. Εἶπε δὲ ταῦτα πάντα ἀφελῶς μέν, ἀλλὰ διὰ φωνῆς γεγωνυίας, βιαίως, βραγχώδους καὶ τραχυτάτης. Συνέβη νὰ διακοπῇ μεταξὺ λόγων, καὶ νὰ χαιρετίσῃ τινὰ μεταξὺ τοῦ πλήθους. Τόσον ἀγῶνα κατέβαλλεν εἰς τινας τῶν διαβεβαιώσεών του, ὥστε ἐπάσχεν ὅτι ὁ ξυλοσχίστης, ὁπόταν καταφέρῃ τὸν πέλεκυν. Ἀφοῦ ἔπαυσε τὸν λόγον, ὅλον τὸ ἀκροατήριον, ἔβαλε γέλωτας ἀκρατήτους· παρετήρησε δὲ τότε τὸ γελῶν δημόσιον ὁ δυστυχής, καὶ μὴ ἐννοῶν τὴν αἰτίαν, ἤρξατο καὶ αὐτὸς νὰ γελᾷ. Πρᾶγμα ἀπίστευτον!

Ὁ πρόεδρος, ἀνὴρ φιλάνθρωπος καὶ συνετός, ἔλαβε τὸν λόγον. Ἀνέμνησεν εἰς τοὺς Ἐνόρκους, ὅτι «ὁ ὀνόματι Βαρλούπης, οὗτινος πλησίον ἔλεγεν ὁ κατηγορούμενος, ὅτι εἰργάσθη ποτέ, εἶχε χρεωκοπήσει ἀκολούθως, καὶ ζητηθείς, δὲν εὑρέθη.» Στραφεὶς δ' ἔπειτα πρὸς τὸν κατηγορούμενον, τὸν συνεβούλευσε νὰ προσέξῃ εἰς ὅ,τι ἔμελλε νὰ τὸν εἴπῃ, καὶ τότε προσέθεσε· — Εὑρίσκεσαι εἰς μίαν περίστασιν, ὅπου εἶνε χρεία καλὰ νὰ συλλογισθῇς. Εἶσαι ὑπὸ τὸ βάρος καὶ ἄλλων ὑποψιῶν πολὺ σπουδαίων, ἱκανῶν νὰ ἔχουν φοβερὰς συνεπείας. Διὰ τὸ καλόν σου λοιπὸν σὲ λέγω, τελευταίαν φοράν, νὰ ἐξηγηθῇς καθαρὰ ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ δύο πράγματα· Πρῶτον, ἀνέβης, ναὶ ἢ ὄχι, εἰς τὸν τοῖχον ἐκεῖνον, ἔσπασες τὸ κλωνάρι τοῦ δένδρου καὶ ἔκλεψες τὰ μῆλα; Μὲ ἄλλους λόγους, ἔπραξες τὸ ἔγκλημα κλοπῆς δι' ἀναβάσεως; Δεύτερον, εἶσαι, ναὶ ἢ ὄχι, ὁ ἀπολυθεὶς ἀπὸ τὰ κάτεργα Γιάννης Ἀγιάννης;

Ὁ κατηγορούμενος ἐκίνησε τὴν κεφαλήν, ὡς ἄνθρωπος καὶ καλῶς νοήσας, καὶ καλῶς γινώσκων τί εἶχε ν' ἀπαντήσῃ. — Πρῶτα καὶ ἀρχή... εἶπε· ἔπειτα δὲ εἶδε τὸν σκοῦφόν του, εἶδε τὴν ὀροφήν, καὶ ἐσιώπησε.

— Κατηγορούμενε, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ εἰσαγγελεὺς αὐστηρῶς· πρόσεξε καλά· δὲν ἀποκρίνεσαι εἰς ὅ,τι σ' ἐρωτοῦν. Αὐτὴ ἡ ἀμηχανία σου σὲ καταδικάζει. Εἶνε φανερὸν ὅτι δὲν ὀνομάζεσαι Γιαστούρας, ὅτι εἶσαι ὁ Γιάννης Ἀγιάννης ἐκεῖνος τοῦ κατέργου, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐκρύπτεσο ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον τῆς μητρός σου, Γιάννης Στούρας ὀνομαζόμενος, ὅτι ὑπῆγες εἰς τὴν Ὠβέρνην, ὅτι ἐγεννήθης εἰς τὰς Φαβερόλλας, ὅπου ἦσουν κλαδευτής. Εἶνε ἀναντίρρητον, ὅτι σὺ εἶσαι ὅστις ἀνέβης εἰς τὸν τοῖχον ἐκεῖνον καὶ ἔκλεψες τὰ μῆλα. Οἱ κύριοι δικασταὶ μέλλουν ν' ἀποφανθοῦν.

Ὁ κατηγορούμενος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἶχε καθεσθῇ ἐκ νέου· ἀφοῦ ὁ εἰσαγγελεὺς ἐσιώπησεν, πάλιν ἀνωρθώθη αὐτὸς ἀμέσως καὶ ἀνέκραξεν· — Μὰ ἡ αὐθεντιά σου εἶσαι κακός, πολὺ κακὸς σ' ἐμένανε! Αὐτὸ ἦταν ὅπου ἤθελα νὰ εἰπῶ καὶ προτήτερα, καὶ δὲν τὸ εὕρισκα. Δὲν ἔκλεψα τίποτα ἐγώ· ἐγὼ εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος, ὅπου ἔρχουνται ἡμέραις καὶ δὲν ἔχω τί νὰ φάγω. Ἠρχόμουν ἀπὸ τὸ χωριό, ἐπερνοῦσα τοὺς κάμπους, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ραγδαία βροχή, ἕνα κατακλυσμό, ὅπου εἶδες τὴν ἐξοχὴ καὶ εἶχε γίνει κατακίτρινη· καὶ ἂν θέλῃς καὶ τὸ ἄλλο νὰ σοῦ εἰπῶ, οἱ βάλτοι εἶχαν ξεχειλίσει, καὶ μόνο εἰς τὰ πλάγια τοῦ δρόμου ἔβλεπες τὸ χορτάρι καὶ ἔβγανε τὴν κορφή του μέσ' ἀπὸ τὸν ἄμμο. Ἐκεῖ χάμου ηὗρα ἕνα κλωνάρι· σπασμένο ἦταν ἀπὸ τὸ δένδρο, καὶ εἶχε μῆλα πάνω του· ἔσκυψα καὶ τὸ πῆρα, ὅπου κάλλιο νὰ σκύβε καὶ νὰ μ' ἔπαιρνε ὁ διάτανος! Ἔσκυψα καὶ τὸ πῆρα ἀπὸ χάμου, ἀκούς. Ποῦ νὰ ξεύρω 'γὼ τὸ κακὸ ποῦ θὰ μῶργουνταν! Εἶνε τώρα τρεῖς μῆνες ὅπου μ' ἔχουν εἰς τὴν φυλακὴ καὶ μὲ τραβολογοῦν. Ὕστερ' ἀπ' αὐτό, ἄλλο δὲν ἔχω νὰ εἰπῶ. Ἐσηκώθηκαν ὅλοι κατεπάνω μου. Ἀποκρίσου,

ποτέλεσμα ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου. Ἐπῆλθεν ἡ στιγμή, ἵνα οἱ Ἕλληνες διακριθῶμεν· τὰ κόμματα τέλος ἂς λάβωσι τὰ ὀνόματά των τὰ ἀληθῆ· τὰ κόμματα ταῦτα, τὸ γνωρίζομεν ὅλοι, εἰσὶ δύο ἐν Ἑλλάδι καὶ ἕκαστος Ἕλλην εἰς ἓν τῶν δύο τούτων μόνον ὑπάγεται· τὸ Δημοκρατικὸν ἢ τὸ Συνταγματικόν· περιττὴ ἐνταῦθα πᾶσα ἔκθεσις τῶν διακρινόντων ταῦτα ἰδεῶν.

Ἐκτὸς τῶν δύο τούτων κομμάτων ὑπάρχουσιν οἱ ἀποπειραθέντες τὸν σχηματισμὸν τρίτου· τοῦτό ἐστιν ἀνάξιον παντὸς ὀνόματος, διότι στερεῖται πάσης ἀρχῆς· ὁ ἀπολυτισμός, ἡ μοναρχία δὲν εἶναι πλέον ἀρχαὶ οὐδενὸς δικαίου, οὐδεμιᾶς πολιτικῆς, ὡς ἡ ληστεία, ἡ ἁρπαγή, ἡ βία δὲν εἶναι ἀρχαὶ οὐδεμιᾶς ἠθικῆς.

Ἡ συμμορία τῶν κακούργων, ἡ προδιδοῦσα καὶ λυμαινομένη τὴν Ἑλλάδα σπεῖρα, οἱ ἀποπειραθέντες τὸν σχηματισμὸν τοῦ τρίτου κόμματος, εἶναι ὅλοι οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι, καὶ ὅλοι, ἐκτὸς τοῦ νόμου, πρέπει νὰ ἐκλείψωσι.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἠδύνατο νὰ ἐπιτελεσθῇ ταχύτερον καὶ βιαίως· ἀλλ' εἶναι μικροὶ καὶ δὲν ἤξιζε τὸν κόπον· ὅλαι, ὅλαι των αἱ ζωαὶ ὁμοῦ δὲν ἀξίζουσι μίαν σταγόνα αἵματος, ὅπερ νὰ μὴ ᾖ ἰδικόν των.

Ἂς ἔλθῃ ἡ **Συντακτικὴ Συνέλευσις.**

Οὐχὶ πλέον διὰ τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτὴν τῆς Ἑλλάδος, ἐλπίσωμεν ὅτι ἐν τῇ Συνελεύσει τοῦ Φεβρουαρίου θὰ ἴδωμεν τὰ κόμματα τασσόμενα, ὡς δεῖ, ὑπὸ σημαίας καὶ οὐχὶ πλέον ὑπὸ ὀνόματα. Πρέπει ὅμως οἱ ἐκλογεῖς πρῶτον ν' ἀπαιτήσωσι τὴν διάκρισιν ταύτην ἀπὸ τοὺς ὑποψηφίους· τόσα παθήματα, τόσαι συμφοραὶ πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἔπεισαν τοὺς Ἕλληνας πολίτας; ὅτι ἡ ψῆφός των στρέφεται καθ' ἑαυτῶν διδομένη ὑπὲρ ἑνὸς προσώπου καὶ οὐχὶ ὑπὲρ μιᾶς ἀρχῆς.

Δημοκρατία ἢ Σύνταγμα: ἡ ἑτέρα τῶν ἀρχῶν τούτων εἶναι τὸ μόνον πρόγραμμα, ὅπερ πᾶς πολίτης ἀπαιτεῖ παρὰ παντὸς ὑποψηφίου. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ν' ἀποφανθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἑτέρας τῶν δύο τούτων ἀρχῶν εἶναι οἱ ἄλλοι, οἱ ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὧν πρόγραμμά ἐστιν ἡ ἰδία αὐτῶν ἱστορία· βία, ἀπάτη, προδοσία· οὗτοι ἂς συνδυάζωνται, ἂς διαφθείρωσιν, ἂς ἑτοιμάζωσι τὰ μιαιφόνα ὅπλα, ἅτινα διὰ χειρὸς ἀδελφῶν θὰ πλήξωσι τῶν ἀδελφῶν τὰ στήθη· οὐδεὶς ὅμως αὐτῶν τολμᾷ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ἢ ὑπὸ προσωπίδα ἄτιμον δι' ὅνπερ κρύπτει.

Τὸ ἀμφιβάλλειν περὶ τῆς ἐκβάσεως τῶν ἐκλογῶν σημαίνει ἀμφιβάλλειν περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος· καὶ ὁ Ἕλλην ἀγαπᾷ πολὺ τὴν πατρίδα του, ὅπως τοιαύτη ἀμφιβολία δυνηθῇ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν νοῦν του· ἡ ἀπορία ὅμως ὑπεισέρχεται ἐν αὐτῷ, ὅταν πειρᾶται νὰ προΐδῃ τ' ἀποτελέσματα τῆς κρίσεως· ἐν τῇ ἐσχάτῃ τοῦ ὀλέθρου στιγμῇ ὁ ληστὴς ἀποβαίνει, ὑπὸ τῆς ἀπογνώσεως ἐλαυνόμενος, θρασύς, τολμηρός· καὶ μία μόνη σταγὼν αἵματος, ἥτις νὰ μὴ ᾖ ἰδική των, εἶναι ἀπώλεια διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Α. Γ. Η.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος εἰσήχθησαν εἰς τὴν στρατιωτικὴν τῶν Εὐελπίδων σχολὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν οἱ κ. κ. Θ. Σέρρος, Α. Μιαούλης, Γ. Σαχτούρης, Α. Πινότσης καὶ Α. Χατζηκυριάκος.

— Σήμερον γενήσεται μερικὴ ἔκλειψις σελήνης· ἄρχεται τὴν 5 μ. μ. καὶ λήγει τὴν 8,22′ μ. μ.

— Ὡρίσθη διὰ β. διατάγματος εἰς δρ. 500 ἡ μισθοδοσία τοῦ ἐπάρχου Βόλου, τοῦ γραμματέως εἰς 200 καὶ τοῦ πρωτοκολλητοῦ εἰς 100.

— Ὁμοίως αἱ μισθοδοσίαι τῶν ἐπάρχων Καρδίτσης, Δομοκοῦ, Φερσάλων, Ἀγυιᾶς εἰς δρ. 400 κατὰ μῆνα.

— Τὸ 2 τάγμα τοῦ μηχανικοῦ ἀναμένεται προσεχῶς ἐνταῦθα ἐξ Ἄρτης.

— Σήμερον τὴν 3 μ. μ. ἄρχεται τῶν παραδόσεών του ὁ ὑφηγητὴς κ. Λουκᾶς Παπαϊωάννου.

— Ἤρξατο προχθὲς τῶν παραδόσεών του ὁ ὑφηγητὴς τῶν μαθηματικῶν κ. Ι. Χατζηδάκης.

— Εἰς τὸν ἐν Βόλῳ μητροπολίτην Δημητριάδος κ. Γρηγόριον ἀπενεμήθη τὸ παράσημον τῶν Ταξιαρχῶν.

— Ταύτην τὴν ἑσπέραν ὥραν 8 ἐν τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ «Παρνασσῷ» ὁ κ. Ι. Μεσολωρᾶς διδάξει «ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν».

— Μετετέθη εἰς Βόλον ὁ γραμματεὺς τοῦ Πρωτοδικείου Ζακύνθου κ. Α. Παππαπάνος.

— Τὸ ἑσπέρας τῆς χθὲς ἐδημοσιεύθη ὁ πρῶτος ἀριθμὸς νέας ἐφημερίδος «Ἔγερσις» τοῦ ὁμωνύμου πολιτικοῦ συλλόγου, σκοπὸν ἔχοντος, ὡς λέγει ἐν τῷ κανονισμῷ, «τὴν καταπολέμησιν τῆς κρατούσης πολιτικῆς διαφθορᾶς».

—Τὴν προσεχῆ Τετάρτην πανηγυρίζει μεγαλοπρεπῶς καὶ δι' ἀρχιερέως ὁ ἐν τῇ συνοικίᾳ Πλάκας ἱερὸς ναὸς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης τιμώμενος· προσκαλοῦνται ἑπομένως οἱ φιλέορτοι καὶ εὐσεβεῖς νὰ παρευρεθῶσι κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν.

— Ὁ κ. Εὐστ. Ν. Ρακόπουλος, τελειόφοιτος τῆς νομικῆς, ἐκ Ξηροχωρίου, ὑπέστη τὰς προφορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς καὶ παμπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐκ φίλων του, συγχαρέντων αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει ἀνταξίου πτυχίου. Σ.Ι.

— Ἐν Ἀμφίσσῃ, χωρίῳ Σιργούνῃ, πυρκαϊὰ δεινὴ κατέστρεψεν ἐξ ὁλοκλήρου κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ αὐτόθι ἀποκατεστημένου ἐντίμου οἰκογενειάρχου Δημητρίου Μαμαρέλη. Τὸ παμφάγον πῦρ οὐδὲ τῶν προσώπων τῆς οἰκογενείας ἐφείσθη, κατακαῦσαν οἰκτρῶς τρία ἐκ τῶν τέκνων του, ἅτινα νῦν δοκιμάζουσι τοὺς φρικαλεωτέρους πόνους, εὑρισκόμενα ἀκριβῶς εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν. Ἀποτεινόμεθα πρὸς τὰς εὐγενεῖς καὶ φιλανθρώπους ψυχάς, εἰς τὰς ὁποίας πιστεύομεν ὅτι προσφέρομεν τὴν εὐκαιριωτάτην τῶν εὐκαιριῶν πρὸς πραγμάτωσιν τῆς θειοτέρας ἀρετῆς. Φιλάνθρωποι προσφοραὶ δύνανται νὰ γίνωσι παρὰ τῷ γραφείῳ ἡμῶν.

— Ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Μαγνὶν ὡς διοικητοῦ τῆς Γαλλικῆς τραπέζης, διήγειρε μεγάλην ἀνησυχίαν ἐν τοῖς οἰκονομικοῖς κύκλοις, καθ' ὅσον ἐσυμπέρανον ὅτι ὁ Γαμβέττας σκέπτεται νὰ ποιήσῃ ἰδιαιτέρας οἰκονομολογικὰς πράξεις, δι' ὧν τὴν ἐκτέλεσιν ἔχει ἀνάγκην ἀσφαλοῦς προσώπου ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τραπέζης τῆς Γαλλίας. Ὅτε οἱ «ἡγεμόνες» τῆς τραπέζης τῆς Γαλλίας, ἡγουμένου τοῦ βαρώνου Ρότσιλδ, μετέβησαν παρὰ τῷ κ. Γαμβέττᾳ ὅπως τῷ ποιήσωσι παραστάσεις, ὁ πρωθυπουργὸς ὑπεδέξατο αὐτοὺς διὰ τῶν λέξεων τούτων: Κύριοί μου, ἐὰν ἔρχεσθε πρὸς ἐμὲ ἵνα διαμαρτυρηθῆτε, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀκούσω, ἐὰν ὅμως ἔρχεσθε ὅπως ποιήσητε παράκλησίν τινα, δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν. Ἕκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν ἐντύπωσιν ἣν αἱ λέξεις αὗται παρήγαγον ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων τῶν οἰκονομικῶν.

— Πολλαχοῦ τῶν παραθαλασσίων μερῶν τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ὑπάρχουσι διάφορα ρωσσικὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα, μὴ ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ ρωσσικοῦ ταχυδρομικοῦ συστήματος, ἀλλ' ὄντα ἁπλῶς γραφεῖα ἰδιαίτερα ἀνήκοντα εἰς τὴν ρωσσικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν. Κατὰ τὸν «Ἀνατολικὸν Κήρυκα» ἡ Πύλη παρεκάλεσε τὴν Ρωσσικὴν πρεσβείαν ὅπως ἐνεργήσῃ φιλικῶς παρὰ τῇ ἀτμοπλοϊκῇ ταύτῃ ἑταιρίᾳ, καὶ κλεισθῶσιν οὕτω τὰ ῥηθέντα γραφεῖα, ἅτινα παραβλάπτουσι τὸ ὀθωμανικὸν ταχυδρομεῖον.

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Σύγκλητον τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Κύριε Πρύτανι.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι ὑφηγηταὶ συνειδότες ὅτι τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Σ. Διοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου δύνανται νὰ περιφρουρηθῶσι τὰ κεκτημένα τῶν ὑφηγητῶν δικαιώματα, καὶ νὰ καρποφορήσῃ δεόντως ὁ τῆς ὑφηγεσίας θεσμός, ἀποτεινόμεθα δι' ὑμῶν πρὸς τὴν Σ. Σύγκλητον τοῦ Πανεπιστημίου ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι αἱ εὐχαὶ ἡμῶν θέλουσιν εἰσακουσθῇ.

Οὐ μόνον ὁ σκοπὸς τοῦ περὶ ὑφηγεσίας θεσμοῦ ἀποβλέπει εἰς τήν, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ βεβαίας τοῦ ὑφηγητοῦ προαγωγῆς εἰς καθηγητικὴν ἕδραν, ἐνθάρρυνσιν αὐτοῦ πρὸς μετάδοσιν καὶ προβιβασμὸν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἀπαρεγκλίτως σχεδὸν ἐφήρμοσε τὸ ἐπαινετὸν σύστημα τῆς ἐκ τῶν ὑφηγητῶν προσλήψεως τῶν διοριστέων ἑκάστοτε καθηγητῶν εἰς τὰς χηρευούσας τοῦ ἱδρύματος ἕδρας. Ἡ ἀρχὴ ὅμως αὕτη, ὡς μὴ ὤφελεν, ἠθετήθη ἐνίοτε, διορισθέντων καθηγητῶν ἀνδρῶν, οἵτινες οὐδέποτε διετέλεσαν ὑφηγηταί. Τὸ ἄτοπον τοῦτο, ἅπαξ γενόμενον, παρατηροῦμεν μετὰ λύπης, ὅτι ἐπαναλαμβάνεται ἐπ' ἐσχάτων μετὰ τάσεώς τινος πρὸς παραγνώρισιν τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν ὑφηγητῶν, οἵτινες, καίπερ ἐγκρινόμενοι ὑπὸ τῆς οἰκείας Σχολῆς ἀποφαινομένης μετὰ δοκιμασίαν κατὰ νόμον, οὐδαμῶς λαμβάνονται ὑπ' ὄψει, διοριζομένων καθηγητῶν ἐκτὸς τοῦ κύκλου αὐτῶν.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο σκοποῦντες νῦν διὰ παντὸς νομίμου μέσου νὰ διεκφύγωμεν ἐν τῷ μέλλοντι, ἅμα δὲ νὰ παράσχωμεν τῇ Σ. Κυβερνήσει ἀσφαλὲς μέτρον πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τῶν ἑκάστοτε παρισταμένων ὑποψηφίων καθηγητῶν, ὑποβάλλομεν διὰ τῆς παρούσης πρὸς τὴν Σ. Σύγκλητον τοῦ Πανεπιστημίου αἴτησιν, ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν ὑφηγητῶν, ὑποδεικνύουσα τῇ Σ. Κυβερνήσει, ὅτι ἐπάναγκες εἶναι νὰ τηρῶνται τὰ δικαιώματα τῶν ὑφηγητῶν, καὶ τὸ κῦρος τῆς ψήφου τῆς ἀναγορευσάσης αὐτοὺς Σχολῆς, οὐ μόνον χάριν τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀποσόβησιν ἐν τῷ μέλλοντι πραγμάτων ὑποβιβαζόντων τὴν βαρύτητα τοῦ Πανεπιστημίου.

Καθυποβάλλοντες τὴν ἀνωτέρω ἡμῶν αἴτησιν, πεποίθαμεν, ὅτι θέλετε ἐνεργήσει τὰ δέοντα, καὶ ὑποσημειούμεθα εὐσεβάστως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Νοεμβρίου 1881.

Οἱ ἐν Ἀθήναις παρόντες Ὑφηγηταὶ

Α. Στούπης, Ν. Γ. Μακκᾶς, Κ. Μυλωνᾶς, Σ. Π. Λάμπρος, Ι. Χ. Βάμβας, Ι. Μοσχάκης, Ν. Δημαρᾶς, Α. Παππαδιαμαντόπουλος, Γ. Δέρβος, Δ. Χασιώτης, Λουκᾶς Παππαϊωάννου, Γ. Τζανετόπουλος, Γ. Βλαχάκης, Π. Πατρίκιος, Τ. Φ. Λούης Κ. Διγενῆς, Χ. Ὀλύμπιος. Τ. Ἀργυρόπουλος, Ι. Χατζηδάκης, Α. Δαμβέργης, Ν. Λαμπαδάριος.

μοῦ λὲν εἰς αὐτὰ ὅλα. Καὶ καλά, ν' ἀποκριθῶ! Ὁ χωροφύλακας ἀπ' ἐδῶ, καλὸ παιδί, ἂς εἶνε καλά, μοῦ σκουντᾷ τὸν ἀγκῶνα, καὶ μοῦ λέγει σιγανά, Ἀποκρίσου, ἀποκρίσου! Ἀμ' τί νὰ εἰπῶ; δὲν εἰμπορῶ ἐγὼ νὰ ἐξηγῶ· ἐγὼ δὲν ἐσπούδασα· ἐγὼ εἶμαι ἕνας πτωχὸς ἄνθρωπος. Ἔχουν μεγάλο ἄδικο νὰ μὴν τὸ στοχάζουνται αὐτό. Ἐγὼ δὲν ἔκλεψα· ἐγὼ ᾽πῆρα ἀπὸ χάμου πρᾶγμα ὅπου ἦταν ριχτάμενο χάμου. Μοῦ λέν, ὁ Γιάννης Ἀγιάννης εἶσαι· ὁ Γιάννης Στούρας εἶσαι. Δὲν εἶμαι, δὲν εἶμαι. Δὲν τοὺς γνωρίζω αὐτούνους. Αὐτοῦνοι εἶνε ἀπὸ τὰ χωριά. Ἐγὼ δούλευα εἰς τοῦ κὺρ Βαρλούπη, ἀκοῦς· στάσου νὰ ἰδῇς καὶ τὸν δρόμο ἐκεῖνο πῶς τὸν ἔλεγαν... ὁδὸς Νοσοκομείου. Κάθεσθε καὶ μ' ἐρωτᾶτε ποῦ ᾽γεννήθηκα. Αὐτὸ δὲν τὸ ᾽ξεύρω. Ὅλοι ὅσοι ἔρχουνται εἰς αὐτὸ τὸν κόσμο, μήγαρ ἔχουν σπῆτι; Θὰ ἦταν καλὴ δουλειὰ νὰ εἶχαν σπῆτι ὅλοι τους! Μοῦ φαίνεσθαι πῶς ὁ κύρις κ' ἡ μάνα μου θὰ ἦταν ἄνθρωποι τοῦ δρόμου. Κάθου γύρευε. Ἐμένα, μικρό, μ' ἔκραζαν. Παιδί· τώρα, μὲ κράζουν Γέρο. Αὐτὰ εἶνε τὰ ὀνόματά μου. Πάρετέ το ὅπως θέλετε. Πῆγα, λέγει, εἰς τὴν Ὠβέρνη· πῆγα, ναί· πῆγα καὶ εἰς ταῖς Φαβερόλλαις· αἴ! τί βγαίνει ἀπ' αὐτό; Δὲν εἰμπορεῖ ἕνας ἄνθρωπος νὰ ᾽πάγῃ εἰς τὴν Ὠβέρνη καὶ εἰς ταῖς Φαβερόλλαις, χωρὶς νὰ ἦταν εἰς τὸ κάτεργο; Σᾶς λέγω δὲν ἔκλεψα, καὶ σᾶς λέγω εἶμαι ὁ γέρω Γιαστούρας. Ἀμ' τί ἄλλο νὰ σᾶς εἰπῶ; Νά, καὶ ὁ μάστορής μου, ὁ κὺρ Βαρλούπης. Μοῦ ᾽βγάζετε, τὴν ψυχή μου βγάζετε. Διατί αὐτὸς ὅλος ὁ κόσμος τὰ ἔβαλε μ' ἐμένανε!

Ὁ εἰσαγγελεὺς εἶχε μείνει ὄρθιος. Στρέφεται καὶ λέγει πρὸς τὸν πρόεδρον. — Κύριε πρόεδρε, ἐνώπιον τῶν συγκεχυμένων μὲν ἀλλ' ἐπιτηδείων ἀρνήσεων τοῦ κατηγορουμένου, ὅστις προσπαθεῖ νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν ὡς εὐήθη, ἀλλὰ δὲν τὸ κατορθοῖ, εὐαρεστήθητε μετὰ τῶν κυρίων δικαστῶν ἵνα καλέσητε ἐκ νέου ἐνταῦθα τοὺς καταδίκους Πρεβετᾶν, Ψαθομάναν καὶ Βρωμοσπιτάκην, ὡς καὶ τὸν ἀστυνομικὸν ἐπόπτην Ἰαβέρην, καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν ἐρωτήσητε αὐτοὺς περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ κατηγορουμένου μὲ τὸν Γιάννην Ἀγιάννην.

— Ὁ ἀστυνομικὸς ἐπόπτης Ἰαβέρης, εἶπεν ὁ πρόεδρος, προσκαλούμενος ὑπὸ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, εὐθὺς μετὰ τὴν κατάθεσίν του, λαβὼν παρ' ἡμῶν αὐτῶν τὴν ἄδειαν, τὴν ὁποίαν τὸν ἐδώσαμεν τῇ συγκαταθέσει τοῦ τε κυρίου εἰσαγγελέως καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ κατηγορουμένου.

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς. Ἐν ἀπουσίᾳ λοιπὸν τοῦ μάρτυρος Ἰαβέρη, ὀφείλω ν' ἀναμνήσω εἰς τοὺς κυρίους Ἐνόρκους, ὅ,τι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν ἐνταῦθα πρὸ ὀλίγων ὡρῶν. Ἰδοὺ τί κατέθεσε.

— «Γνωρίζω κάλλιστα τὸν κατηγορούμενον. Αὐτὸς ὀνομάζεται Γιαστούρας· ἀλλ' εἶναι ὁ ἄλλοτε κατάδικος τοῦ κατέργου Γιάννης Ἀγιάννης, ἄνθρωπος λίαν κακοποιὸς καὶ ἐπίφοβος. Ὅταν, λήξασης τῆς τιμωρίας του τὸν ἀπέλυσαν, ἐφοβοῦντο μὴ ἔμελλεν ἀκόμη νὰ τραπῇ εἰς ἐγκλήματα. Εἰς τὸ κάτεργον εἶχε μείνει δεκαεννέα ἔτη διὰ κλοπήν. Ἀπεπειράθη πεντάκις ἢ ἑξάκις νὰ δραπετεύσῃ. Ἐκτὸς τῆς κλοπῆς ἐπὶ τοῦ παιδίου τῆς Σαβοΐας, καὶ τῆς τελευταίας, ἔχω εἰς αὐτὸν ὑποψίας καὶ διὰ μίαν ἄλλην κλοπήν, πραχθεῖσαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐπισκόπου Δ... Τὸν εἶδα πολλάκις, ὅταν ἤμην εἰς ὑπηρεσίαν ἐντὸς τοῦ κατέργου τῆς Τουλῶνος. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸν γνωρίζω κάλλιστα.»

Μετὰ τοῦτο, εἰσήχθη ὁ Πρεβετᾶς, ἄνθρωπος ἕως ἑξηκοντούτης, ἀλλὰ παμπονήρου ὄψεως.

— Πρεβετᾶ, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ πρόεδρος, ἐπειδὴ ὑπέστης καταδίκην ἀτιμωτικήν, ὅρκος δὲν σὲ πίπτει.

Ὁ Πρεβετᾶς ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἀλλ' ὅμως, ἐξηκολούθησεν ὁ πρόεδρος, καὶ εἰς ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἐστιγμάτισεν ὁ νόμος, δύναται νὰ ὑπολείπεται αἴσθημα τιμῆς καὶ δικαιοσύνης, ὁπόταν εὐδοκῇ τὸ θεῖον ἔλεος.— Σήκω ὄρθιος, κατηγορούμενε. — Πρεβετᾶ, ἰδὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, σκέψου καλῶς καὶ εἰπέ μας ἐν συνειδήσει ἀληθῶς τὸν ἀναγνωρίζεις ὡς τὸν Γιάννην Ἀγιάννην ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον εὑρίσκεσο εἰς τὸ κάτεργον τῆς Τουλῶνος;

Ὁ Πρεβετᾶς ἠτένισε πρὸς τὸν κατηγορούμενον, ἔπειτα δὲ στραφεὶς πρὸς τοὺς δικαστάς, — Μάλιστα, κύριε πρόεδρε, εἶπε. Αὐτὸς εἶνε ὁ Γιάννης Ἀγιάννης· μπῆκε μέσα ᾽ς τὸ κάτεργο τοῦ Τουλὸν εἰς τὰ 1796 καὶ ᾽βγῆκε εἰς τὰ 1815. Ἐγὼ ἔχω ἕνα χρόνο ὑστερώτερα. Τώρα ᾽μοιάζει σὰν παλαβός· φαίνεται πῶς οἱ χρόνοι τὸν ἐπαλάβωσαν· εἰς τὸ κάτεργο ἦταν παμπόνηρος. Τὸν ἀναγνωρίζω εἶνε αὐτὸς ὅλος καὶ ὅλος.

— Ὕπαγε κάθησε, εἶπεν ὁ πρόεδρος. Κατηγορούμενε, μεῖνε ὄρθιος.

Εἰσήχθη ὁ Βρωμοσπιτάκης, κατάδικος οὗτος εἰς κάτεργον διὰ βίου, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς κοκκίνης καζάκας καὶ τοῦ πρασίνου σκούφου του. Ἐξεμέτρει δὲ τὴν ποινήν του ἐν τῷ κατέργῳ τῆς Τουλῶνος, ὁπόθεν ἤχθη διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. Ἦτο μικρόσωμός τις ἄνθρωπος, ἕως πεντηκοντούτης, ζωηρός, πλήρης ρυτίδων, ἰσχνός, κίτρινος, κίναιδος, οὗτινος τὸ μὲν σύνολον ἐνέφαινε νοσηράν τινα ἀδυναμίαν, τὸ δὲ βλέμμα ἀπερίγραπτόν τινα δύναμιν. Οἱ ἐν τῷ κατέργῳ συνέταιροί του ἐπωνόμαζον αὐτὸν Θεομπαίκτην.

Ὁ πρόεδρος ἀπέτεινε καὶ πρὸς τοῦτον σχεδὸν τὰ αὐτά, ἃ εἶχεν ἀποτείνει καὶ πρὸς τὸν Πρεβετᾶν.

Ὁ Βρωμοσπιτάκης ἐκάγχασε. — Ἂν τὸν γνωρίζω λέγει! ἀμ' πέντε χρόνους ἤμασταν δεμένοι καὶ οἱ δυὸ μὲ τὴν ἴδια τὴν ἀλυσίδα. Τί! δὲν σοῦ συμφέρει αὐτὸ ὅπου λέγω, σύντεκνε;

— Ὕπαγε, κάθησε, εἶπεν ὁ πρόεδρος.

Ὁ κλητὴρ εἰσήγαγε τὸν Ψαθομάναν, καὶ τοῦτον διὰ βίου κατάδικον, καὶ τοῦτον ἐνδεδυμένον ὡς ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὀρεινὸν ἐκ τῶν Πυρηναίων, ἄνθρωπον ἕως ἐκεῖ ἐπάνω, ἀρκοῦδα, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον. Ἦτο ποιμὴν εἰς τὰ βουνά, καὶ ἀπὸ ποιμένος εἶχε γίνει ληστής. Ὁ Ψαθομάνας δὲν ἦτον ὀλιγώτερον τοῦ κατηγορουμένου ἀλλ' ἐφαίνετο εὐηθέστερος καὶ αὐτοῦ. Ἑνὶ λόγῳ, εἷς ἐκ τῶν δυστυχῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, οὓς ἡ φύσις προσχεδιάζει θηρία, καὶ ἡ κοινωνία ἀποτελειοῖ αὐτοὺς εἰς βαράθρους.

Ὁ πρόεδρος ἠρώτησε καὶ τοῦτον, ὡς τοὺς ἄλλους δύο, ἂν ἐπίμενεν ἀδιστάκτως λέγων, ὅτι ἐγνώριζε τὸν κατηγορούμενον. — Ἀμ' εἶνέ τος, ὁ Γιάννης Ἀγιάννης, εἶπεν ὁ Ψαθομάνας. Τὸν ἐλέγαμαν καὶ Κρίκη, πῶς εἶχε μεγάλη δύναμι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΙΜΩΡΕΙΝ
ΛΟΓΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ

τοῦ ὑφηγητοῦ

ΑΝΔΡΕΟΥ Δ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὸ μάθημα τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν)

Ἡ ἰδέα λοιπόν, ἣν ἔχομεν τῆς δικαιοσύνης δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἔμφυτος, ἀρχική, ἁπλῆ, ἀλλὰ σχετική, ἐπίκτητος, δευτερεύουσα καὶ σύνθετος σχηματισθεῖσα καθὼς ἅπασαι αἱ σύνθετοι ἰδέαι διὰ συνδυασμοῦ. Ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη ὅπως τὴν νοοῦμεν μετὰ τοσούτων αἰώνων κοινωνικὴν ἐξέλιξιν, εἶναι ἆρά γε αὐθαίρετος ἢ δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς ψυχικόν τι στοιχεῖον, παρ' οὗ νὰ λαμβάνῃ ἅπαν αὐτῆς τὸ κῦρος; Ἡ ἱστορικὴ ἀνάλυσις δεικνύουσα, ὅτι ἡ πρώτη ἰδέα τῆς δικαιοσύνης ὑπῆρξεν ἡ ἀποζημιώσεως, ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ ψυχικοῦ τούτου στοιχείου, εἰς ὃ αὕτη ἀνταποκρίνεται (1). Τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο, δι' οὗ ἐποπτικῶς ἀναγνωρίζομεν τὴν ὁμοιότητα δύω ὁμοίων ἢ τὴν διαφορὰν δύο διαφόρων πραγμάτων καὶ τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν περαιτέρω δύναται νὰ ὑποστῇ ἀνάλυσιν, διότι ἀποτελεῖ μίαν τῶν βάσεων τοῦ λογικοῦ ἡμῶν συστήματος. Ἐν ἄλλοις λόγοις τὸ δίκαιον ἀνάγεται εἰς τὴν διανοητικὴν τάξιν, ἀφ' ἧς μετηνέχθη εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ἠθικῆς καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ αὐτὸ ψυχικὸν στοιχεῖον, εἰς ὃ καὶ τὸ ἀληθές (2). Αἱ ὑπαγορεύσεις τοῦ δικαίου ἔχουσι τὴν αὐτὴν πειστικὴν δύναμιν, ἣν καὶ αἱ τοῦ ἀληθοῦς, διότι μετὰ τῆς αὐτῆς λογικῆς ἐναργείας παρίσταται τῷ πνεύματι ἡμῶν καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἕτερον. Οὕτω νοουμένου τοῦ δικαίου, εὐκόλως δύναταί τις νὰ τὸ διακρίνῃ τοῦ ἀτομικοῦ καὶ γενικοῦ συμφέροντος, μεθ' ὧν τὸ συνέχισαν οἱ αἰσθητικοὶ καὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς σχολῆς τοῦ ὠφελίμου, λησμονοῦντες ὅτι ὑπάρχουσιν ἀτομικὰ συμφέροντα ἀντικείμενα τῷ δικαίῳ ἢ πράξεις γενικοῦ συμφέροντος μὴ οὖσαι οὔτε δίκαιαι οὔτε ἄδικοι. Δίκαιον καὶ ὠφέλιμον εἰσὶ τοσοῦτον διάφορα κατὰ τὴν φύσιν, ὅσον ὠφέλιμον καὶ ἀληθές.

Ἔχοντες τὴν ἔννοιαν ταύτην τοῦ δικαίου, ἣν δίδωσιν ἡ μελέτη τῶν πραγμάτων καὶ οὐχὶ τεταραγμένη φαντασία, εὐκόλως θὰ δυνηθῆτε νὰ ἐκτιμήσητε τὴν σειρὰν τοῦ συλλογισμοῦ, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ποινικὴ θεωρία, ἥτις κατ' ἐμὴν γνώμην εἶναι ἀληθὴς καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας μεταβαίνω.

Τὸ ψυχικὸν στοιχεῖον, εἰς ὃ τὸ δίκαιον ἀνταποκρίνεται εἶναι, εἴπομεν, ἐκεῖνο, ὅπερ δεικνύει ἡμῖν τὴν ὁμοιότητα δύω ὁμοίων, τὴν ἰσότητα δύω ἴσων, τὴν διαφορὰν δύω διαφόρων πραγμάτων. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι Α εἶναι ἴσον τῷ Α· διατί; διότι πρώτη τις ἐνάργεια ἀποτελοῦσα μίαν τῶν βάσεων τοῦ λογικοῦ ἡμῶν συστήματος, παρίστησιν αὐτομάτως τῷ πνεύματι ἡμῶν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἥτις ἐπιβάλλεται. Οὐδεὶς ἐπίσης δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὰ δίκαια τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἴσα. Διατί; διότι ἡ αὐτὴ ἐνάργεια πείθει ἡμᾶς περὶ τούτου, πρὶν ἢ ἔτι καλῶς νοήσωμεν τίνα τὰ δίκαια ἡμῶν, καὶ ἐνεργεῖ διὰ τῆς αὐτομάτου ἐκείνης ἐξαναστάσεως, κατὰ τῆς προσβολῆς τῆς ἰσότητος, ἧς τὴν εἰκόνα εἴδομεν ἐκ τῇ ἐκδικήσει καὶ ἧς ἀνάλογά τινα σπέρματα δὲν ἐλλείπουσιν ὅλως ἀπό τινων ζώων· ἐκ τῆς πρώτης δὲ ταύτης ἐναργείας πηγάζουσιν αἱ λοιπαί, ἃς ἀναπτύσσει ἡ πρόοδος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν κοινωνιῶν, καὶ αἵτινες μορφοῦσι τὴν ὑψηλὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἰδέα αὕτη τῆς ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων φέρει τὴν ἰδέαν τῆς ἐπανορθώσεως αὐτῆς ἢ ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει προσβολῆς, ἡ δὲ ἰδέα τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν ἀποζημίωσιν φέρει τὴν ἰδέαν τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, καθ' ὃν τρόπον ἔδειξα ἀνωτέρω, ὅπερ ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξις ἔθηκεν ἐν ταῖς χερσὶ τῆς πολιτείας. Ἀλλ' ἐν τίνι δικαιώματι, δύναταί τις ἴσως καὶ πάλιν νὰ παρατηρήσῃ, ἐπεμβαίνει ἡ πολιτεία εἰς τὰς ἰδιωτικὰς διαφορὰς καὶ ἐξασκεῖ ὑπερβολικῶς μάλιστα ἐνίοτε τὸ δικαίωμα τοῦ προσβληθέντος αὐτῆς μέλους, ἐπιβάλλουσα ποινὴν τῷ ἀδικοῦντι; Ἐν τῷ δικαιώματι, ὅπερ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου παρέχουσιν αὐτῇ. Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν θελήσῃ νὰ ἐξηγήσῃ τις τὴν μετάβασιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀτόμου εἰς τὴν πολιτείαν, εἴτε διὰ τῆς συγκαταθέσεως τῶν μελῶν της, εἴτε διὰ τῆς παρεμβάσεως αὐτῆς λόγῳ γενικοῦ συμφέροντος, διότι καὶ περισσότερα φῶτα καὶ πλειοτέραν ἀμεροληψίαν, μετριότητα καὶ ἀκρίβειαν τῶν ἀτόμων κέκτηται, ἡ κοινωνία ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐνόχου, ὅστις οὐδὲν ἔχων ν' ἀντείπῃ κατὰ τῆς νομιμότητος αὐτοῦ, οὐδὲν ἐπίσης δύναται νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς νομιμότητος τοῦ ἐξασκοῦντος τοῦτο, κατὰ τῆς κοινωνίας τουτέστι, διότι ἡ κοινωνικὴ τοῦ ἀνθρώπου φύσις, ἡ διανοητικὴ του ἐξέλιξις, τὸ δίκαιον καὶ τὸ γενικὸν συμφέρον τῇ ἀναγνωρίζουσι καὶ ἀνακηρύττουσι ταύτην. Ἡ κοινωνία ὑποκαθισταμένη οὕτω εἰς τὴν θέσιν τοῦ προσβληθέντος αὐτῆς μέλους καὶ ἐπιβάλλουσα τὴν ποινήν, ἥτις ἀπόλλυσι τοῦ λοιποῦ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀποζημιώσεως καὶ λαμβάνει τὸν τῆς τιμωρίας, ὀφείλει νὰ ἐξασκῇ τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν διὰ τρόπου συνᾴδοντος τῷ ἰδίῳ αὐτῆς καὶ τῷ τοῦ ἀδικήσαντος συμφέροντι. Δυστυχῶς, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, αἱ κοινωνίαι οὐ σπανίως παρεγνώρισαν τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ κακὴν ἐποιήσαντο χρῆσιν ἐναντίον τῶν ὑπαγορεύσεων τοῦ δικαίου καὶ τοῦ γενικοῦ καὶ ἀτομικοῦ συμφέροντος, ἀλλ' ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ διώρθωσε πολλὰ τῶν κοινωνικῶν σφαλμάτων καὶ δύναταί τις νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἡ πάντοτε αὐξάνουσα αὐτοῦ δύναμις δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τοῦ λοιποῦ τοιαύτας πλάνας. Εἶπον ἀνωτέρω καὶ ἀρκούντως, νομίζω, ὑπέδειξα μέχρι τοῦδε ὅτι τὸ δίκαιον διαφέρει τοῦ ὠφελίμου καὶ ὅτι ἡ ποινὴ στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τοῦ δικαίου, οὗτινος ἀκαταμάχητος εἶναι ἀπαίτησις, ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τὸ ὠφέλιμον οὐδεμίαν κατέχει θέσιν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς δικαιοσύνης. Αὕτη ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, οἱ ὅροι καὶ αἱ συνθῆκαι τῆς ὑπάρξεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ὄντος ἡμῶν δίδουσιν αὐτῷ τὴν ἀνήκουσαν θέσιν καὶ πλεῖστα παραδείγματα δεικνύουσιν ὅτι τοῦτο ἐν τοῖς διαφόροις κλάδοις τοῦ δικαίου ἐνεργεῖ ὡς δευτερεύουσα πολλάκις ἀρχὴ τροποποιοῦσα τοὺς κανόνας τῆς αὐστηρᾶς δικαιοσύνης. Τί ἕτερον λ. χ. εἶναι ἡ παραγραφὴ ἢ ὑπαγόρευσις τοῦ συμφέροντος; Κατὰ τὸ αὐστηρὸν τῆς δικαιοσύνης αἴσθημα, πᾶς τις νοεῖ, ὅτι οὐδόλως εἶναι δίκαιον νὰ παραγράφωνται τὰ δικαιώματα ἢ τὰ ἐγκλήματα, ἀλλ' ἡ πεῖρα ἔδειξεν ὅτι ἀκριβῶς ἐφαρμοζομένων ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τῶν κανόνων τῆς αὐστηρᾶς δικαιοσύνης, ἐπέρχονται ἀποτελέσματα καὶ τὰς προσωπικὰς σχέσεις ταράττοντα καὶ τὴν δικαιοσύνην πολλάκις συγχέοντα. Τὸ συμφέρον λοιπὸν ἐτροποποίησεν ἐνταῦθα τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ αὐστηροῦ δικαίου. Ἀλλὰ τὸ ὠφέλιμον πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς δευτερεύουσα καὶ οὐχὶ ὡς πρωτεύουσα ἀρχὴ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς δικαιοσύνης, σφάλλουσι δὲ μεγάλως οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν ἀπορρέει προπάντων καὶ κυρίως ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς συντηρήσεως τῆς κοινωνίας. Ἡ συντήρησις τῆς κοινωνίας εἶναι βεβαίως ὁ ἀπαραίτητος ὅρος τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἐν τῷ κοινωνικῷ ὀργανισμῷ δὲν ὑπάρχουσι τὰ ἄτομα διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς κοινωνίας, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν τοῖς ὀργανισμοῖς τῶν ζώων, ἔνθα τὰ μέλη ὑπάρχουσι διὰ τὸ εὖ εἶναι τοῦ σώματος, (1) ἀλλ' ἡ κοινωνία τοὐναντίον ὑπάρχει διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀτόμων. Ἑπομένως παραγνωρίζουσι τὴν φύσιν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς κοινωνίας, οἵ τε ὀπαδοὶ τῶν ἀπολύτων θεωριῶν οἱ μὴ ἀναγνωρίζοντες ὅτι αὕτη ὑπάρχει ἕνεκα τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ οὗτος ἕνεκα ἐκείνης καὶ οἱ τῶν συμμίκτων ἐκείνων, αἵτινες ὑποτάσσουσι τὸ δίκαιον εἰς τὸ κοινωνικὸν ὄφελος καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀτόμων ἀντ' οὐδενὸς σχεδὸν ποιοῦνται πρὸ τῶν ὑλικῶν τῆς κοινωνίας συμφερόντων. Καὶ ὅμως, λέγουσί τινες, ἔχομεν σειρὰν ἀδικημάτων κατὰ τοῦ σώματος τῆς πολιτείας καὶ ἑτέρων κατά τινων αὐτῆς διατάξεων, ὧν ἡ τιμώρησις ὑπαγορεύεται μόνον ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἐνῷ πολλάκις πλεῖστα τούτων οὐδόλως ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἠθικῆς καταδικάζονται. Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη. Ἡ κοινωνία εἶναι σῶμα ἔχον ἴδια δικαιώματα, αἱ κατὰ τῶν δικαιωμάτων λοιπὸν αὐτῆς προσβολαί, αἵτινες ἀπειλοῦσι καὶ ταράττουσιν ἐμμέσως καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀτόμων, εἰσὶν ἀξιόποινοι καὶ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς δικαιοσύνης καὶ κατὰ τὰς ἐπεκτάσεις τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Ὑπάρχουσιν ἀληθῶς παραβάσεις διατάξεών τινων τῆς πολιτείας, ὧν ἡ τιμώρησις ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὑπαγορευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος, ἀλλὰ περισσοτέρα ἔρευνα δεικνύει ὅτι καὶ ἐνταῦθα δὲν ἐλλείπει ὅλως ἡ συναίνεσις τῶν ἠθικῶν ἰδεῶν. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ὁμιλῶ περὶ τῶν νομοθεσιῶν, τῶν ἐμπνεομένων ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς αὐθαιρεσίας· ἢ περὶ ἐκείνων, ἐν αἷς δὲν κατεγινώσκονται καθ' ὑπόθεσιν ποιναὶ κατὰ πράξεων δικαίων καὶ ἠθικῶν. Εἶπον ὅτι ἡ κοινωνία ἐπιβάλλουσα τὴν ποινὴν ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὸ τε ἴδιον καὶ τοῦ ἀδικήσαντος συμφέρον, ἤτοι νὰ ἐπιζητῇ ἐκτὸς τῆς ἐπανορθώσεως τοῦ προσβληθέντος δικαίου καὶ τῆς ἱκανοποιήσεως, ἥτις εἶναι ὁ πρῶτος καὶ κύριος σκοπὸς τῆς ποινῆς, τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἄλλων τινῶν δευτερευόντων, οὓς ἀπαιτεῖ τό τε γενικὸν καὶ τὸ ἀτομικὸν συμφέρον. Οὕτω ἄλλοτε μὲν ἀφαιροῦσα τὴν ζωήν, ἄλλοτε δὲ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐνόχου, κωλύει κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ἐντελῶς, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὴν περαιτέρω κακοῦργον αὐτοῦ ἐνέργειαν, τιμωροῦσα δὲ αὐστηρῶς καὶ δικαίως προλαμβάνει, τὸ δυνατόν, διὰ τῆς ἐκφοβήσεως καὶ τῆς βελτιώσεως τὴν ὑποτροπὴν τοῦ ἀδικήσαντος καὶ τὴν διάπραξιν νέων ἐγκλημάτων ὑπὸ τῶν προτιθεμένων νὰ ἀδικήσωσιν. Οἱ σκοποὶ οὗτοι, οὓς ὑπαγορεύει τὸ ὠφέλιμον δὲν περιορίζουσι τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν ἐν τῇ διατάξει τοῦ εἴδους καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς, ἀλλὰ ἐκτείνουσιν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ μέτρου ταύτης, τροποποιοῦντες τὸ ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης προτεινόμενον, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποχωρήσῃ αὕτη (1).

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις, κύριοι, ἡ ποινικὴ θεωρία, ἣν εὑρίσκω στηριζομένην ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ ἐξ αὐτῶν μάλιστα ἀπορρέουσαν. Τὴν θεωρίαν ταύτην εὑρίσκουσαν τὸν δικαιολογητικὸν λόγον τῆς ποινῆς ἐν τῇ ἀναλογίᾳ τοῦ δικαίου καὶ ὠφελίμου, ἐν ᾗ τὸ κύριον μέρος ἀναγνωρίζει τῷ πρώτῳ, τὸ δευτερεῦον δὲ τῷ ἑτέρῳ, δύναταί τις νὰ κατατάξῃ, ὡς πρὸς τοῦτο, μεταξὺ τῶν συμμίκτων οὐχὶ βεβαίως ἐκείνων, αἵτινες καθὼς αἱ τοῦ Ortelan Tiurtin Helie, καὶ ἄλλων κατέστησαν, ὡς δικαίως παρατηρεῖ ὁ Βέρνερ, τὴν δικαιοσύνην θεράπαιναν τοῦ ὠφελίμου, ἀλλὰ τῶν συμμίκτων καθ' ἃς βάσις καὶ κύριος σκοπὸς τῆς ποινῆς εἶναι τὸ δίκαιον, δευτερεύουσα δὲ ἀρχὴ τὸ ὠφέλιμον. Ἐν αὐτῇ ὅμως ταύτῃ τῇ ὁμοιότητι καταφαίνεται καὶ ἡ μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων καὶ τῆς θεωρίας ἣν ἠκούσατε διαφορά. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὁμοιότητος ταύτης διότι ἡ θεωρία, ἣν ἀνέπτυξα ἀπόρροια οὖσα τῆς πραγματικῆς ἐρεύνης, δὲν οἰκοδομεῖται ἐπὶ σαθρῶν ὑποθέσεων δὲν ἀναβαίνει μετὰ τῶν ἀπολύτων καὶ τῶν ἐπὶ τούτων ἐρειδομένων ἐκ τῶν συμμίκτων, ἵνα ζητήσῃ τὸ δίκαιον, ὅπου δὲν ὑπάρχει, ἵνα παραστῇ εἰς τὴν ἐκ τοῦ πρώτου ὄντος γέννησιν αὐτοῦ, ἢ βαπτίσῃ αὐτὸ ἀπόλυτον καὶ μετρήσῃ τὴν ἔκτασίν του, ἐὰν δύναται νὰ μετρηθῇ ὄντως τὸ ἀπόλυτον, οὐδ' ἐπικαλεῖται συμβόλαια μεταξὺ θεοῦ καὶ κοινωνίας πρὸς ἐξήγησιν τῆς ὑπὸ ταύτης ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς.

Τῆς κατὰ πολλὰ πρωτοτύπου ταύτης θεωρίας ὀφείλω, κύριοι νὰ ὀνομάσω πρὶν ἢ καταστρέψω τὸν λόγον ἀληθῆ αὐτῆς πηγήν. Ἐὰν ἐγὼ τὴν ἀνέπτυξα κατὰ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς ἕδρας ταύτης, ἐὰν τῇ ἔδωκα τὴν μορφὴν ἣν ἀπῄτει ἡ ἔκτασις τῶν παρουσιασθέντων κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ζητημάτων, τὰ πρῶτα οὐχ ἧττον στοιχεῖα καὶ ἡ μέθοδος, ἣν πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῆς ἠκολούθησα ὀφείλονται εἰς τὴν νέαν ἐκείνην φιλοσοφίαν, ἧς αἱ ἀρχαί, καθὼς ὀρθῶς ἔλεγε πρό τινων μηνῶν ὁ διευθύνων τὰς τύχας τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας μεγαλοφυὴς πολιτικός, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς Πολυτεχνικῆς ἑταιρίας, (2) εἰσδύουσι πανταχοῦ σήμερον, καὶ τῆς ὁποίας βάσις καὶ τροφὴ εἰσὶν αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι. Γνωρίζω ὅτι οὐχὶ ὀλίγοι ὑπάρχουσιν οἱ καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι μόνον τῆς θετικῆς φιλοσοφίας σκανδαλιζόμενοι, ἀλλὰ τὰ ζητήματα δι' ἧς εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως ἀποστρέφουσιν ἀπὸ ταύτης τὰ ὄμματα τὰ συντηρητικά, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ, τὰ πνεύματα ταῦτα δὲν ἐνδιαφέρουσιν οὔτε ἡμᾶς οὔτε ἐμέ, ὅταν εὑρισκόμεθα ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, διότι δὲν ἀναπτύσσονται ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ἑκάστη ἐπιστήμη ὀφείλει νὰ ζητῇ καὶ ἀναγνωρίζῃ τὴν ἐνδιαφέρουσαν αὐτὴν ἀλήθειαν πανταχοῦ ὅπου τὴν εὑρίσκει, ἀφίεται δ' ἑκάστῳ νὰ συμβιβάσῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην μετὰ τῶν πεποιθήσεων αὐτοῦ, ἂς οὐδεμία τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἐπιχειρεῖ νὰ μεταβάλλῃ. Τοῦ δὲ διδάσκοντος ἔργον εἶναι νὰ ἐρευνᾷ, μελετᾷ καὶ ἀναπτύσσῃ τοὺς νόμους τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπιστήμης, συμβουλευόμενος πρὸς τοῦτο ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὰς λοιπὰς μετ' αὐτῆς συνδεομένας, οὐχὶ δὲ νὰ περιπλανᾶται ἐν οὐ δέοντι εἰς ἔρευναν ζητημάτων ἀποτελούντων τὸ ἀντικείμενον ἑτέρων μελετῶν. Τὸ ὁμιλεῖν περὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἀστέρων ἢ τῆς ἐν αὐτοῖς ὑπάρξεως ὀργανικῶν ὄντων, περὶ τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος, περὶ χάριτος καὶ προορισμοῦ περὶ τοῦ εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ κώνωπες ἢ τί εἰσιν αἱ πυγολαμπίδες ἢ πῶς ἐνεργεῖ ὁ ἀτμός, ὅταν πρόκειται ἁπλῶς περὶ τοῦ ὁρκωτικοῦ, καθ' ὑπόθεσιν, συστήματος, εἶναι μέθοδος διδασκαλικὴ ὅτε μὲν τερπνή, ὅτε δὲ προκλητικὴ ὕπνου, ἀλλὰ οὐδέποτε ἐπιστημονική. Τὴν μέθοδον ταύτην θὰ προσπαθήσω νὰ ἀποφύγω ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀφίνων αὐτὴν εὐχαρίστως ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐκείνων, ὧν ἡ πληθώρα τῶν γνώσεων ὑπερεκχειλίζουσα, φαίνεται, διαχέεται πάντοτε πανταχοῦ, ἐν οὐ δέοντι, καὶ ἀκουσίᾳ πολλάκις αὐτῶν.

(1) Τὸ ἐπίθετον ψυχικὸς δὲν μεταχειρίζομαι βεβαίως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὑφ' ἣν μεταχειρίζονται αὐτὸ οἱ ὀπαδοὶ τῆς μεταφυσικῆς· καὶ μάλιστα οἱ τῆς πνευματικῆς σχολῆς, ἀλλ' ἵνα ἐκφράσω διὰ μιᾶς λέξεως, ὅ,τι θὰ ἠναγκαζόμην νὰ ἐκφράσω διὰ περισσοτέρων, λέγων λ. χ. «εἰς στοιχεῖόν τι τοῦ συνόλου τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων». Τὰς λέξεις ψυχή, ψυχολογία, ψυχικὸς κτλ. μεταχειρίζονται πολλοὶ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων, καίτοι μὴ δεχόμενοι τὴν ὕπαρξιν ἄλλου τινὸς ἐν τῷ σώματι οὐσίας ὡς οἱ πνευματισταί.

(2) Ἴδε Littré ἔνθ. ἀνωτ.

(1) Ἴδ. Spencer ἔνθ. ἀνωτ.

(1) Ἴδ. καὶ Βέρνερ ἀνωτ. σελ. 31.

(1) Ἴδ. Répabl. Franc. aire. 14 Déc. 1880